

**פער הדורות בנתינה: הפער המתעצם
בין דור לדור בתחום הנתינה
Mind the Gap - The growing generational divide
In charitable giving: a research paper**

דוח זה מציג את מגמות הנתינה בבריטניה לפי קבוצות גיל. לפי הדוח רוב התרומות בבריטניה ניתנות בידי בני ה-60 ומעלה, כשחלקם גדל והולך משנה לשנה, בעוד חלקם של הדורות הצעירים יותר בפעילות הנתינה ממשיך לרדת. הדוח מבוסס על נתונים שנאספו בסקר [The Living Costs and Food](#), סקר שנתי שנערך באופן רצוף בבריטניה החל משנת 1978. זהו הסקר היחיד שאוסף נתונים על פעילות נתינה באופן רציף, ולאורך תקופה כה ארוכה. הסקר פונה ל-216,818 משקי בית בכל שנה, ואוסף נתונים שונים, וביניהם מידע על פעילויות צדקה. הדוח עצמו נערך על ידי פרופסור שרה סמית' מאוניברסיטת בריסטול, והוזמן על ידי עמותת [Charities Aid Foundation](#). הדוח משמש כקריאת השקמה לכל הגורמים במגזר השלישי, משום שאם הם לא יפעלו כיום תחום הנתינה כולו ייפגע באופן משמעותי בעוד זמן לא רב.

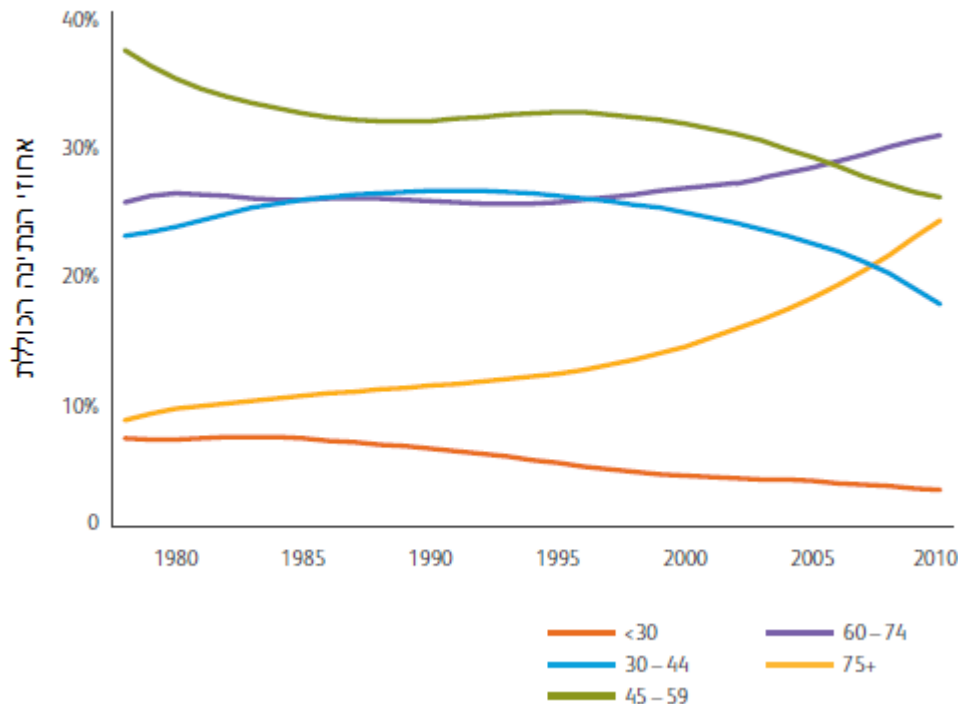
הפער הדורי בתחום הנתינה

מהדוח עולה כי ייתכן שתחום הפילנתרופיה ייתקל בקשיים רבים בעתיד, משום שהדורות הצעירים לא עוסקים בנתינה באותה המידה שבה עוסקים הדורות הקודמים. בבריטניה, חלק הארי של התרומות הניתנות בכל שנה ניתן בידי בני ה-60 ומעלה. חלקם בסך כל התרומות הולך וגדל משנה לשנה, כשכיום הם תורמים פי 6 מבני ה-30 ומטה. כך נוצר פער דורי בתחום הנתינה, שבו מוטב לטפל כבר היום.

להלן מספר נתונים:

- **52 אחוזים**, יותר ממחצית מכל התרומות, ניתנים בימינו מידיהם של בני ה-60 ומעלה. בהשוואה לכך, בני ה-60 ומעלה תרמו לפני 30 שנה רק 35% מסך כל התרומות. ניתן להסביר תופעה זו בכמה אופנים:
 - **האוכלוסייה כולה מזדקנת** - באופן יחסי יש יותר אנשים בני 60 ומעלה באוכלוסייה מבעבר.
 - פנסיונרים בימינו נהנים באופן יחסי **מאיכות חיים גבוהה יותר** בהשוואה לבני דורם בעשורים קודמים.
- **אנשים מבוגרים יותר הם בדרך כלל נדיבים יותר**, ותורמים חלק גדול יותר מסך כל הוצאותיהם. מדובר בפער דורי שהתרחב במהלך שלושת העשורים האחרונים.
- **הסכום הכולל של כל התרומות הולך ויורד משנה לשנה**. אם בשנת 1978 32% ממשקי הבית הצהירו כי הם תורמים, בשנת 2010 רק 27% הצהירו על כך. עם זאת, במשך תקופה זו, סכום התרומות הכללי לצדקה דווקא עלה, מ-3.65 פאונד בממוצע לשבוע ל-9.17 פאונד בממוצע לשבוע.
- **אך בעשור האחרון הסכום הכולל של התרומות דווקא לא השתנה באופן משמעותי**, כלומר שלא הייתה עלייה של ממש בסכום התרומות הכולל מאז שנת 2000.
- מאז 1980, אחוז התורמים בבריטניה, התורמים מזמנם או מכספם, בקרב בני ה-30 ומטה ירד מ-23% ל-15%. כמו כן, מהנתונים עולה כי **הנדיבות עולה עם הגיל**. לדוגמה, בני ה-75 ומעלה תורמים בימינו פי 10 מבני ה-30 ומטה, ואילו בשנת 1980 הם תרמו פי 3.5 בלבד מבני ה-30 ומטה.

סך כל התרומות הניתנות, בחלוקה לקבוצות גיל:

מהגרף ניתן לראות בבירור את מגמות הנתיה במהלך שלושת העשורים האחרונים, בחלוקה לקבוצות גיל – הנתיה בקרב הדורות הצעירים ירדה עם השנים באופן משמעותי, בעוד שהנתיה בקרב בני ה-60 עד 74 ובני ה-75 ומעלה עלתה.

ניתן לפעול בכמה אופנים לצורך צמצום הפער הדורי בתחום הנתיה:

- **עידוד נורמות נתיה בקרב צעירים** - מוטב לספק לצעירים של ימינו הזדמנויות נתיה רבות כדי שיוכלו לעסוק בנתיה כבר בתקופת הילדות. על הממשלה לשלב את תחום הנתיה כחלק מרכזי בתוכנית הלימוד הארצית בבריטניה, לעודד צעירים לתרום במסגרת עבודתם, לעודד יוזמות נתיה באוניברסיטאות כמו גם תוכניות נוספות.
- **עידוד צעירים להשתתף בוועדים מנהלים של עמותות** - רק 0.5% מהנאמנים בעמותות בבריטניה הם בני 18 עד 24. על הממשלה והעמותות למצוא דרכים יצירתיות לרתום את האנרגיות ונקודת המבט של הצעירים לקידום מטרות העמותות.
- **הכנסת יוזמת Gift Aid לעידן הדיגיטלי** - יוזמה זו, המאפשרת לעמותות לקבל החזר בשיעור מסוים מכל תרומה ותרומה, היא יוזמה מבורכת ופופולרית בבריטניה. עם זאת, משום שהיא דורשת מהתורם למלא טופס באופן ידני, יש להפוך אותה לנגישה באופן מקוון, וכך לאפשר לדור הצעיר לתת כמה שיותר.
- **ביסוס תרבות נתיה במקום העבודה** - על הממשלה להוביל רפורמה בנתיה באמצעות תלוש המשכורת ולעודד חברות ויזמים לקדם את נורמת הנתיה במקום העבודה.
- **קידום נתיה במהלך החיים (Living Legacy)** - כפי שבארצות הברית יוזמה זו הביאה לעלייה במספר התרומות לעמותות בקרב דור הבייבי בום, כך ניתן ליישם אותה בקרב דור הבריטים בני אותו גיל. כך אנשים נוספים בבריטניה יחליטו לתרום בעודם בחיים, ולחזות בהשפעה של נדיבותם. כל השינויים האלה נחוצים על מנת להבטיח את המשך פעילות הנתיה בבריטניה בהיקף הנוכחי.

מבט לעתיד

אם דפוסי הנתינה בקרב הדורות הצעירים לא ישתנו, ניתן לצפות כי אחוזי התרומות גם של זמן וגם של כסף ירדו. עם זאת, ייתכן כי יש מקום לאופטימיות. הדורות הצעירים, שנולדו בשנות ה-70 וה-80 מראים שיעורי נתינה מעודדים. ככל שהם מתבגרים ומתקרבים לשנות השלושים שלהם, הם משתתפים יותר ויותר בפעילויות נתינה. כך נראה כי יש תקווה מסוימת. הצעד הבא הוא לנסות ולהבין מדוע קיים פער דורי שכזה והאם ניתן לצמצמו. הסבר אפשרי הוא שבדורות מסוימים רווחות אמונות מסוימות, לדוגמה לגבי תפקיד המדינה לעומת תפקיד העמותות בחברה, שישנה השפעה של מאפיינים דמוגרפיים או סוציו-אקונומיים שונים או שאולי עמותות פונות לקבוצות גיל שונות באופן שונה. ללא קשר לסיבות, יש להבין מהן כדי שניתן יהיה לפעול באופן אפקטיבי ללא דיחוי.

סיכום

הדוח מציג תמונת מבט על תחום הנתינה בבריטניה שיכולה לעורר דאגה בקרב הגורמים במגזר הפילנתרופי. על הממשלה, העמותות והגורמים האחרים במגזר לקחת בחשבון את הנתונים המוצגים בדוח ואת המלצותיו כדי למנוע משבר נתינה עתידי.

את הדוח המלא ניתן למצוא בקישור הבא:

https://www.cafonline.org/pdf/1190H_PartyConf_MindTheGap.pdf